

Sakuntala

Tekst: Holger Drachmann, 1876

Melodi: Peter Lorenzen, 2017

1.

Jeg kunne for længsel ej sove,
en blomstervind
slog mig imod,
strømmed' herind ad mit vindu'
som en vellugtåndende flod.
Jeg hørte de høje palmer
suse svagt
med sød musik;
det hvisked' hvor jeg stod og gik:
Sakuntala, Sakuntala.

2.

Du evige Himalaya,
med issen højt
mod himlens tag,
hvi sender du dine kilder
at møde min fod i dag?
Hvi risler de duftende vover
mindetungt
forbi mig hen?
Hvi møder mit bævende blik igen:
Sakuntala, Sakuntala.

3.

O pige, du sænker dit øje
så fugtigt blødt
ind i mit blik,
som var det i denne time
den bindende ring, du fik!
Ak, ikke en enkelt time,
enkelt dag,
nej, tusinde år
skillende mellem os begge står:
Sakuntala, Sakuntala.

4.

Du tabte ej ringen i floden.
Dushjántas selv
har slængt den hen,
og stemmed' han end den stride strøm,
han bringer ej ringen igen.
Dushjántas i palmelunden
jage vil
langs flodens bred.
Han skyder en antilope ned:
Sakuntala, Sakuntala

Dette digt blev offentliggjort første gang i Illustreret Tidende, 1876.

Drachmann drog i 1868 til Bornholm for at blive marinemaler.

Her mødte han Vilhelmine Charlotte Erichsen (1852-1935), som blev hans første hustru.

Hun og Drachmann blev gift i 1871 efter et par års forlovelse. Hun var ved brylluppet kun 19 år gammel (men løj sig to år ældre) – og han var 25.

De fik en datter sammen, Eva (1874-1954), inden de gik fra hinanden i slutningen af 1874. Skilsmissen kom først i 1878.

Vilhelmine tilintetgjorde desværre i vrede og afmagt al korrespondance fra Drachmann samt alle de manuskripter, hun var i besiddelse af ...

Drachmann var ikke i stand til at binde sig i et traditionelt ægteskabsforhold og det kunne Vilhelmine heller ikke. Desuden ville hun ikke acceptere, at han fjøtede så meget rundt.

Deres datter Eva skriver bl.a. følgende om

Vilhelmine Charlotte Erichsen som 14-årig.
Maleri af Kristian Zartmann, 1867.
Bornholms Kunstmuseum.
Foto: Simon Lautrop, Frederiksberg.

ægteskabet mellem sine to forældre i sin bog fra 1953 - "Vilhelmine, min mor":

De skiltes efter 4 års ægteskab. Som digterens muse var Vilhelmine gået ind til et samliv, om hvis alvor og vanskeligheder ingen af dem havde det mindste begreb. Af de to var hun det største barn. Hun nåede ikke at blive voksen, før det hele var forbi ... Hun havde ikke begreb om den mindste husførelse. Hun fortalte selv, hvordan hun gik ind til slagter Arildsen og bad om et stykke inderlår og bønligt tilføjede hun: "Men endelig ikke for nær ved halsen". Hun havde jo i barndommen og hele opvæksten intet nyttigt foretaget sig – intet andet end at drømme.

Det er jo lidt hårde ord fra sin egen datter, men Drachmann elskede dog sin Vilhelmine. Han kaldte hende "Fru Belli" (hvilket på bornholmsk betyder "lille pige") og omtalte hende ind imellem som "min barnebrud". Mange mener, at bruddet med Vilhelmine gav ham det smertelige "sår", som gjorde ham til digter. Mange mener også, at han måske aldrig kom helt over dette brud, og at det præger hans digtning gennem hele livet.

Efter bruddet med Vilhelmine flygtede Drachmann hjemmefra, og tog på en udlandsrejse sydpå (Tyskland, Tyrol og Italien).

Under denne rejse fik han inspiration til sit digt på et tysk teater, hvor de opførte det indiske skuespil "Sakuntala". Han påbegyndte digtet allerede i mellemakten under forestillingen, og skrev det senere færdigt i de østrigske alper.

Den store indiske skuespilforfatter, Kalidasa, skrev i det 4.- 5. århundrede Abhijnanasakuntalam (= Erkendelsen af Sakuntala) på sanskrit.

Dette skuespil indledes med, at Kong Dushjantas under en jagt ved foden af Himalayabjergene møder og forelsker sig i den smukke kvinde Sakuntala.

Han gifter sig med hende på stedet og forærer hende en ring, som skal give hende adgang til slottet, når hun senere skal opsøge ham der.

Hun taber dog ringen i floden, og en deraf følgende forbandelse forhindrer Kong Dushjantas i at genkende hende, da hun kommer til ham.

Først da ringen senere dukker op i maven på en fisk, brydes forbandelsen, og hun kan komme ind på slottet og forenes med Kong Dushjantas.

De første oversættelser af skuespillet til engelsk i 1789 og tysk i 1792 vakte stor opmærksomhed over hele Europa – ikke mindst ved den begejstrede Goethes hjælp.

I Drachmanns digt "Sakuntala" skal Kong Dushjantas forestille Drachmann selv, og Sakuntala er naturligvis Vilhelmine.

Men i modsætning til det indiske skuespil, taber Sakuntala i Drachmanns version *ikke* ringen i floden:

Kong Dushjantas smider den nemlig selv væk – og dermed afskriver han sig Sakuntalas kærlighed.

Således giver Drachmann sig selv hele skylden for ægteskabets forlis.

I øvrigt mener mange litterater, at Sakuntala hører til noget af Drachmanns yppigste poesi.

Kong Dushjantas og Sakuntala –
alias Holger Drachmann og Vilhelmine.
Udsnit af billede fra Vintage Hindu Print, 1940.
Wikimedia Commons.